

DOĞAN HASOL *Has Mimarlık'ın Yönetim Kurulu Başkanı Mimar Doğan Hasol, eşi ve kızı ile birlikte mesleğini sürdürüyor. Dünyanın dört bir tarafına hastane projeleri çizen Hasollar şimdi de Şişli'de bir kentsel dönüşüm projesi üzerinde çalışıyor... RAHİME BAŞ UÇAR / rahime.bas@paradergi.com.tr*

İşte mimarların bilge adamı

DOĞAN Hasol, Türkiye'nin duayen mimarlarından... Meslekte yarım asrı geride bırakalı üç yıl oldu. 1961 yılından beri mesleğini sürdüren Hasol, 'mimarların bilge adamı' olarak tanımlanıyor. Bu tanımlamanın yapılmasının nedenlerinden biri, mimarlık ve yapı endüstrisi mesleğinin bilgi üretim merkezi olan YEM'in (Yapı Endüstrisi Merkezi) kurucu ortaklarından olan Hasol'un 45 yıl boyunca burayı yönetmesi. Hasol'un mimarlıkla ilgili 12 kitabı var. Özellikle 'Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü', meslek mensupları için olmazsa olmaz. Bu yıl 13'üncü baskısını yapan ansiklopedi Fransızca ve İngilizce dillerinde de yayınlanıyor.

Mimarlık mesleğine aşık olan Hasol, Has Mimarlık şirketinin Zincirlikuyu'daki ofisini eşi Hayzuran Hanım ve kızı Ayşe ile paylaşıyor. Hasollar, aile boyu mimar. Harvard'da MBA mastırı yapan kızı Ayşe Hasol Erktin 25 yılı geride bıraktı. Hasollar, son yıllarda özellikle hastane mimarisi konusuna yoğunlaşmış durumdadır. Cezayir'den Pakistan'a birçok ülkede sağlık kompleksi projeleri çizen Hasol Ailesi, Levent'teki Soyak Kristal Kule'ye de imza atmışlar. Halen Şişli bölgesinde bir kentsel dönüşüm projesi üzerinde çalışan Hasollar ile değişen mimarlık ve yeni projeleri üzerine konuştuk...

Mimarlıkta yarım asırda iş yapış şekli nasıl değişti?

Doğan Hasol: O zaman T cetveli, gönye kullanıyorduk; şimdi bilgisayar kullanılıyor. Çizim için eskiden daha çok zaman harcanıyordu. Bilgisayarla işler kolaylaştı.

Ayşe Hasol Erktin: Bence bilgisayarın katkısı, mimariye heykelsi formları kazandırabilmesi. T cetveli ve gönye ile çoğunlukla 90 derece açı ve gönyelerin verdiği açılarla çizim yapılıyordu. Halbuki bilgisayarla birlikte sonsuz şekil verebileceğiniz bir ortam oluştu.

Anadolu Sağlık Merkezi

Bioistanbul

Mimarlar Dik Durur!
İlgili Öyküler
DOĞAN HASOL

Kristal Kule

Doğan Bey, siz de bilgisayar programlarını öğrendiniz mi?

DH: Hayır... Biz çok geç kalmıştık o iş için. (Gülüyor). Yahut bilgisayar geç kaldı bize yetişmek için.

Çizimleri nasıl yapıyorsunuz?

DH: Elle yaparız biz. Elle yaptığınız tasarım ötekinin gerisinde değil ama bilgisayarlı tasarım çok büyük kolaylık getiriyor. Eşim de benim gibidir. Biz aynı kuşağın insanlarıyız. Ama bu bizi eksik bir mimar haline getirmiyor. Ben çiziyorum, onlar bilgisayara aktarıyorlar.

Genç mimarları nasıl buluyorsunuz?

DH: Ben gençliği çok iyi buluyorum. Çok

ileriler... Ancak okullarımız gençliğimize layık düzeyde değil. Mimarlığı sevmek çok önemli. Yetenezsiz insanı bile mimar yaparsınız ama gönülsüz insanı yapamazsınız.

Üç-dört kuşak bir arada çalışıyorsunuz. Kuşak çatışması oluyor mu?

AH: Geleneksel anlamda mimarlık egosu yüksek bir meslektir. Bir ofisin ustası olur; herkes o ustanın iki dudağına bakar. Ama günümüzde ayakta kalabilen uluslararası mimarlık şirketleri nesilden nesile bilgileri aktaran ve ortak akıl üzerine kurulu şirketlerdir. Biz de öyle yola çıkıyoruz. 25 senedir birlikte çalışıyoruz ve ortak akıla çok önem veriyoruz.

Markalı projeler yapan müteahhitlerimiz çoğaldı. Mimarlar bu gelişmeden hak ettikleri payı alabildiler mi?

DH: Mimarlar hak ettikleri payı alamıyor; bu açık. Mimari büroların bir eli yağda bir eli balda değil. Müteahhit reklamda masanın üstündeki projeleri kalkıp eliyle süpürebiliyor. Dolayısıyla mimarlar eskisi kadar saygın değil artık. Ayrıca, bir takım fanteziler peşinde koşanlar da var. "Projemi Amerikalı mimar çizsin" diyorlar. Bizde son yıllarda inşaat sektörü ekonomik kalkınmayı tetikleyecek sektör olarak görülüyor. Böyle bir model dünyada yok; başarılı olursa bizimki olacak.

AH: Ben mesleğe başladığım yıllarda bir projenin bedeli inşaat tutarının yüzde 5'i olarak hesap edilirdi. Şimdi bilgiye verilen değer çok azaldı.

Uzmanlaştığınız bir alan var mı?

AH: Bizi bir ay önce Paris'e Anadolu Sağlık Merkezi projesini sunmak üzere davet ettiler. Söz konusu etkinlikte, Dubai'deki Şeyh Maktum'un kendi adına yaptırdığı bir çocuk hastanesi ile Monaco'daki Princesse Grace Hastanesi de iyi örnekler olarak sunuldu. Urban Land Institute ödülünde finalist olduk. Amerikan Mimarlar Odası'nın yayın organı olan Architectural Record'un

editörü projemizi yayınlayarak Ağahan Mimarlık Öülleri'ne aday gösterdi. Bu tecrübe müthiş bir şey. Biz bu tecrübe ile uluslararası alanda tanınırlık sağlayabiliyoruz; hem de yeni işler alabiliyoruz. Ayrıca Soyak Kristal Kule projesinden dolayı da yüksek yapı deneyimimiz var. Biz hem hastane hem de banka ve finans binalarında tecrübe kazandık. 1980'li ve 1990'lı yıllarda bu konuya çok kafa yorup çok proje yaptık. ING Bank'a Kahramanmaraş'ta bir operasyon ve veri merkezi yaptık. Ümraniye'de benzer bir operasyon merkezi projelendirdik. Vodafone'na üç noktada veri merkezi projesi yaptık.

HAS MİMARLIK LTD.
HAS ARCHITECTS LTD.

AH: Cezayir'e bir kanser hastanesi için teklif hazırlıyoruz. Türkiye'nin Tekfen, Rönesans gibi ünlü müteahhitleri Türkiye dışında bir ülkede sağlık kuruluşu projesi olduğunda doğrudan bizi arıyorlar. Pakistan'da da bir proje üzerinde çalışıyoruz. Basra'da çizdiğimiz, yapımına başlanan çok güzel bir sağlık kompleksi projemiz vardı ama savaş nedeniyle akıbetini bilmiyoruz. Lübnanlı bir müteahhide yaptık. Temeli attılar; maketi bile halen ofiste duruyor, alamadılar. Filistin'e de teklif verdik.

Tasarımını yaptığınız ve yapımı devam eden proje var mı?

AH: 200 yataklı bir çocuk hastanesi ve Ar-Ge merkezi yapıyoruz. Proje, Bio City Cor-

poration adında yabancı bir yatırımcının. Sazlıdere Barajı'nın yakınlarında, devletin tahsis ettiği 20 bin metrekarelik alanda yapılacak. Bunun yanında Boğaziçi Üniversitesi için Kandilli'de 30 bin metrekarelik, içinde laboratuvar ve kuluçka merkezinin olacağı bir Ar-Ge merkezi yapıyoruz.

Kentsel dönüşüm projeleriyle ilgilenmiyor musunuz?

AH: Şişli bölgesinde bir proje var. O da örnek olsun istiyoruz. Üzerinde 70 binanın bulunduğu 65 dönümlük bir alan. Ciddi bir örgütlenmesi var ve üzerinde çalışıyoruz. Kentsel Dönüşüm Yasası üçte iki çoğunluğu esas alıyor ama biz 'Yüzde 100 ikna' diye yola çıktık. Bir senedir üzerinde çalışıyoruz.

Aldığınız yeni işler hakkında bilgi verir misiniz?

Dört kuşak Galatasaraylı

Hasol Ailesi, firesiz Galatasaray'ı tutuyor. Galatasaray Lisesi mezunu olan Doğan Hasol'un babası Kamil Hasol, kulübün 100, 200 ve 400 metre koşan atletlerindenmiş. Doğan Hasol da 1990-96 yılları arasında Galatasaray Spor Kulübü yönetiminde üç dönem 2. Başkan olarak görev yapmış. Kızı Ayşe Hasol Erktin'in yanı sıra

uçak mühendisliği okuyan torunu Ali Erktin de sarı kırmızılı takımı tutuyor. Galatasaray ile ilgili bir kitabı da bulunan Hasol, "Galatasaray her sezon olduğu gibi bu sezon da şampiyonluk adaydır. Kulübümüz Türkiye'de şampiyon olacak ve Avrupa Şampiyonlar Ligi'nde final oynayacak diye bütçe yapar yani hedefini baştan belirler" diyor.

Hayruzan Hasol

Ayşe Hasol Erktin

Doğan Hasol